

יועץ ניר בין רבין ופרס
איש חריג בקאזינו

לתפקידים מיוחדים, יחידת המיטרה למילחמה בטרור ואגף המודיעין של צה"ל. הראשון שמונה לתפקיד היה האלוף (מיל') אהרון יריב. אחרי מחדל יוסף הכיפורים מינה יצחק רבין את האלוף (מיל') רחבעם (גנדי) ואבי. אחרי בחירות המהפך של 1977 הביא מנחם בגין לתפקיד את עמיחי פאגלין, איש צה"ל לשעבר. פאגלין נהרג בתאונת דרכים אחרי שנה וחצי,

רשות השירות. מייד עם היוודע דבר הקדמת הבחירות ב-1984, שב ניר לפעילות במטה הבחירות של המערך. חזרתו לא שימחה, כלשון המעטה, את נערי פרס האחרים. הוא גם ניסה להיכלל במקום ריאלי ברשימת המערך לכנסת, אך לא הצליח, וקיבל רק את המקום ה-87 ברשימה. ניר היה פעיל מאוד במטה הבחירות, ונצמד לשימועון פרס, ראשי

עתידי יהיה כליכך קרוב. הוא תכנן אותו לעתיד רחוק, אחרי 10 שנים ויותר.

הנערים לא אהבו

כ ניסתו של ניר למיפלגת העבודה, רב, ערב הבחירות של 1981, יכולה להיחשב, בדיעבד, כמישגה טאקטי. המערך לא זכה בבחירות ברוב, ולא הוטל עליו להרכיב את הממשלה, וממילא גם לא ניתן לאנשי המערך לחלק תפקידים לצעירים. ניר כבר עשה את הצעד: הוא התפטר מהט"ל לווזיה — למרות עצת חבריו שיקח חופשה ללא תשלום, כך שיוכל לחזור, אם ירצה. הוא הסביר אז שצעד כזה

בעיקבות הכתבה התקיימו דיונים בכנסת ונטען כי הכתבה מורידה את מוראל העם. אך ניר שמע על הדי הכתבה כשכבר היה בחזרה באוהל הצבאי שלו. אישם בחולות סיני.

נגד פושע-מלחמה

א חרי שנת שרות בקבע, חזר לטלוויזיה ומונה ככתב לענייני ירושלים. על עבודתו זו קיבל אז את פרס ירושלים לעיתונות. זמן קצר אחר כך קיבל את תפקיד הכתב הצבאי של הטלוויזיה, במקומו של נחמן שי (היום מפקד גל"ץ). בתפקיד זה עלה שמו לכותרות בעיקבות פרשת החנו"ך שנת שהעניק הרמטכ"ל אז, רפאל איתן, לחיילי צה"ל. הוא הביא רוגמות והוכיח כיצד מקל הרמטכ"ל בעונשם של חיילים שהורשו ברצח ערבים.

הרמטכ"ל הכחיש, אך העניין לא ירד מסדר היום. שיאה של הפרשה היה מיקורו של הסגן רניאל פינטו. שהר אשם כי בחר עם שני חיילים פרץ לבית בלבנון, התעלל בשני תושבים ורצח אותם בחניקה בעזרת חוטיניילון. הרמטכ"ל המתיק את עונשו משמונה שנים לשתי שנות מאסר.

הפרשה הסעירה או חוגים רבים בארץ, אך פירוט נמנע בפקודת הצנזורה. במהלך הפרשה חל קרע בין הרמטכ"ל לבין הכתב הצבאי של הטלוויזיה. הקרע נמשך שלושה חודשים, כשהרמטכ"ל מנסה כל הזמן להביא לחילופיו של ניר ככתב צבאי. המאבק הסתיים כאשר לוס אנג'לס טיימס פירסם את הפרשה במלואה, בעיקבות מיכתב שנשלח על ידי ח"כ (ראו) אורי אבנרי לחבריה הכנסת, שבו פירט את נסיבות המיקור במלואן. הרמטכ"ל חשד שניר סיפק את הפרטים לאבנרי.

בעודו מצטיין ככתב בטלוויזיה, המשיך ניר כלימודיו באוניברסיטה והצטיין גם שם.

עם הקדמת הבחירות לכנסת ה-

לפני שעשה את הצעד המפתיע, היה ניר כתב הטלוויזיה הישראלית כמשך 10 שנים. כמשך אותן שנים הוכיח את עצמו כעיתונאי מצטיין וכאיש טלוויזיה מעולה.

ניר (35) הוא יליד תל-אביב, בוגר תיכון חדש, והיה בנערותו מרדכי בקן צפון של השומר הצעיר. כנער הלם על קריירה בתחום הרפואה. כשהתגייס לצבא התנדב לצנחנים, וזמן קצר אחר כך נפצע באימונים. זו היתה הפציעה הראשונה בסדרה, אך פציעה זו גרמה להורדת הפרופיל הצבאי שלו. או הצטרף לצוות הכתבים הצבאיים של גלי צה"ל והתחיל בקריירה העיתונאית העניפה שלו. במהלך עבודתו כגל"ץ נפצע ניר בפעם השנייה, בעת שסיקר פלישה של צה"ל ללבנון. הפציעה השלישית אירעה זמן קצר אחר כך. הוא איבד את עינו הימנית כתאונת דרכים, כשהיה ברכו לירד שליט. הוא לא פירט מעולם מה היו נסיבות התאונה, אך השמועות סיפרו אז שנרדם בזמן הנהיגה והתנגש במכונית שבאה מולו.

כשהשתחרר מצה"ל, נרשם ללימודים של יחסים בינלאומיים וכלכלה באוניברסיטה העברית, ועבר לגור בירושלים. או גם התקבל ככתב בטלוויזיה הישראלית, אך לא היה לו תחום סיקור מוגדר.

מילחמת יום הכיפורים מצאה אותו צמא לפעילות, אך בעל פרופיל צבאי נמוך ביותר. הוא לא היה מוכן לוותר, נסע ליחידת הצנחנים והכריח את המפקד לקבל אותו ליחידה. הוא צורף ככתב. במהלך המלחמה הצטרף לגדוד שפרץ את המחסום על מוצב בודפסט, ונפצע בפעם הרביעית. הוא לא הסכים להתפנות. המשיך עם היחידה ונפצע בפעם החמישית. ורק אז הסכים להתפנות לעורף.

כשהסתיימה המלחמה שב ניר לטלוויזיה, וקיבל על עצמו להקים את דוכנת חדשות החוץ. זמן קצר אחר כך מונה הכתב הצעיר, אורק בן 23, כעורך מבט. הוא שימש בתפקיד במשך שנה, ושוב עשה קפיצת דרך מפתיעה. הוא עזב את הטלוויזיה והתגייס לשרות קבע בצה"ל. הוא עשה הסבה לשריון,

ניר במטה הבחירות של המערך
התוצאות הכאיבו

ובמקומו מונה רפאל (רפי המסריח) איתן, עובד המוסר לשעבר, שהצטרף לליכוד ביחד עם פטרונו אריאל שרון ותנועת שלומציון.

לימים הורח איתן מן התפקיד, כשעליו הוטלה כל האחריות למחדל פרשת פולארד. היה אז נסיון בלתי נלאה מצד כמה גורמים לתת לכל העניין צביון של יחידה עצמאית אישית. בפיקודו של איתן עצמו, והוא היה השעיר לעזאזל של הפרשה הזאת. רפי, כמיקצוץ אמיתי, שתק וקיבל על עצמו את כל האשמה.

בינתיים הורה ג'ונתן פולארד כמעשים המיוחסים לו, ובימים אלה הוא התחיל לפתוח את פיו. הוא טען שמדינת ישראל השתמשה בו ובשרר תיו. וכשנפל — זרקו אותו לכלבים. רפי איתן, שעזב את המערכת, קיבל תפקיד בכיר אחד, כמנהל חברת כימיקלים לישראל. מינויו לתפקיד זה לווה בסערה תיקשורתית, והועם יצא בעיקר על אריאל שרון, שרצה לראות לאיש שלו.

ניר לא קיבל את תפקידו ביחד עם כל נערי פרס האחרים. המינוי הושגה (המשך בעמוד 42)

המיפלגה. הוא תכנן את לוח ההופעות של פרס בכל החבריה ארץ, וטיפל גם בדוברות של ראשי הרשימה. נערי פרס האחרים לא שבעו נחת מפעילותו הנמרצת של ניר, שבילכל את צעדיו בתבונה ובמרץ רב, והם חששו כי הוא רוצה לדחוק אותם הצידה.

מייד אחרי הרכבת ממשלת האחדות-הלאומית ומינויו של פרס כראש הממשלה התחילה חלוקת שלל התפקידים. כל נערי פרס זכו בתפקידים מפתח: יוסי ביילין מונה כמוזכיר הממשלה, בועז אפלבוים קיבל את תפקיד ראש הלישבה, ישראל פלג את ניהול לישכת העיתונות הממשלתית. לניר הציע פרס להיות יועצו לענייני טרור. ניר הסכים.

איש אחד הודח

תפקיד יועץ ראשי הממשלה לענייני טרור הומצא ב-1972 על ידי גולדה מאיר. מהות התפקיד היא תיאום בין הגורמים השונים העוסקים בטרור — שרות הביטחון הכללי, המוסד

עמירם וגזדי ניר
היא קראה על זה בעיתון

מצידו יהיה בלתי מוסרי. אחרי ה בחירות מצא את עצמו מחוץ לעניינים. בעיקבות נישואיו למישפחת מוסס, היו אז שמועות עקשניות כי הוא ינסה להשתלב בניהול או כעריכת הצהרונ ידיעות אחרונות. אך ניר בחר בדרך אחרת. הוא העדיף להתרחק מן הפוליטיקה ומן העיתונות, לומר מה, ועבר במשך תקופה מסוימת כהמכון למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב. זמן מה אחר כך קיבל גם מינוי כחבר הוועדה המנהל של

עשירית, הוטל על ניר להכין כתבה מקיפה על ממשלת הליכוד. הכתבה, שהציגה את הממשלה כקרקטורה, עוררה סערה ועלתה לדיון בכנסת מתנגדיו של ניר טענו שהיא ידע כבר אז, כשהוכן את הכתבה המדוברת, שהוא עומד לפרוש מן הטלוויזיה ולקבל תפקיד במיפלגת העבודה. ידידיו אמרו שהוא פיקח מכדי להשיג תמך בתכסיס כליכך בשיט. הוא עצמו אמר או שחשב, אומנם, על עתיד פוליטי, אבל לא שיער לעצמו שה

קיבל דרגת סרן ומונה כמפקד פלוגת טנקים.

במהלך אחת החופשות הציע לו דן שילון, אז מנהל מחלקת החדשות של הטלוויזיה, להכין כתבה. הוא נשלח לעקוב במשך כמה ימים אחרי המתרחש בבית שנפגע בפיצוץ, ואחרי תוליד השיקום של תושביו.

הכתבה היתה מדהימה, וגילתה הזנחה נוראה כטיפול בנפגעים של כל המוסדות האמורים לעסוק בנושא זה.